

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 5 november 2021
Betreft Verlenging Nederlandse bijdrage aan de vooruitgeschoven NAVO-
aanwezigheid in Litouwen

Onze referentie

BS2021022065

Afschrift aan

de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

In deze brief informeert het kabinet uw Kamer over het besluit om de Nederlandse deelname aan *enhanced Forward Presence (eFP)* in Litouwen met drie jaar te verlengen tot en met 31 december 2024, met een jaarlijks ijkmoment tijdens verantwoordingsdag in mei. Tevens is besloten het mandaat voor eFP te verhogen van 270 naar 350 militairen ten behoeve van het inbrengen van extra ondersteunende capaciteit (30 militairen) en het creëren van een schil van flexibele aanvullende inzet (50 militairen).

Verlenging inzet

Nederland neemt sinds 2017 met ongeveer 270 militairen deel aan eFP, de vooruitgeschoven NAVO-aanwezigheid in de Baltische Staten en Polen. Deze presentie dient als geruststellende maatregel voor de Baltische Staten en Polen en ter geloofwaardige afschrikking van Rusland. Het huidige mandaat voor de Nederlandse bijdrage aan eFP in Litouwen loopt tot en met 31 december 2021. Eerder informeerde het kabinet uw Kamer dat het voor de hand ligt dat een Nederlandse bijdrage aan de NAVO-aanwezigheid in Litouwen ook na 2021 nodig is (Kamerstuk 33279 Nr. 32).

In de voortgangsrapportage eFP van 19 mei 2021 (Kamerstuk 29521 Nr. 420) informeerde het kabinet uw Kamer voor het laatst over de Nederlandse inspanningen binnen eFP. In deze brief werd aangegeven dat, aangezien de Nederlandse deelname aan eFP een meerjarige verplichting betreft, het de intentie is dat een nieuw aangetreden kabinet over de verlenging van het eFP-mandaat beslist. Gelet op het feit dat een nieuw kabinet vooralsnog niet is aangetreden en het mandaat voor de bijdrage aan eFP binnen afzienbare tijd afloopt, heeft het kabinet besloten om het mandaat voor eFP te verlengen tot en met 31 december 2024. Een meerjarige verlenging is van belang om langdurige betrokkenheid uit te stralen, de (operationele) continuïteit van de inzet te behouden en om hierover duidelijkheid te scheppen naar onze bondgenoten.

Vornoemde voortgangsrapportage schetste het onverminderd sombere dreigingsbeeld voor de Baltische staten en Polen. Rusland keert zich in toenemende mate af van de internationale rechtsorde en de bestaande

veiligheidsordering in Europa. Daarbij zet Rusland zijn investeringen in de uitbreiding en modernisering van de krijgsmacht door. Door versterking van Russische *anti-access/area denial (A2/AD)* capaciteiten is Rusland in toenemende mate in staat om de NAVO in geval van een conflict de toegang tot de Baltische regio te ontzeggen. Grootschalige Russische oefeningen aan de grens van het NAVO-verdragsgebied, zoals *ZAPAD 2021*, dat in zowel Rusland als Belarus plaatsvond, richtten zich tegen het Westen. In de Baltische staten blijft Rusland bovendien actief met cyberaanvallen en desinformatiecampagnes, veelal gericht op het ondermijnen van het vertrouwen van de bevolking in de eigen autoriteiten en de NAVO-aanwezigheid in deze landen. Tegen deze achtergrond acht het kabinet de meerjarige voortzetting van de Nederlandse bijdrage aan eFP zeer wenselijk.

Dit besluit heeft als aanvullend voordeel dat, mede vanwege de goede trainingsmogelijkheden in de regio, de operationele gereedheid van naar Litouwen uitgezonden eenheden ook de komende jaren wordt verhoogd. Nederland kan daarnaast ervaring blijven opdoen over de dynamiek aan de Oostflank van het NAVO-verdragsgebied en het opereren binnen een context van (hybride) dreiging.

Nederlandse bijdrage in 2022

Zoals in de voortgangsrapportage met uw Kamer is gedeeld bestaat de Nederlandse eFP-inzet in de 2^e helft van 2021 uit het Nederlandse deel van de Duits-Nederlandse tankeenheid (het 414^e Pantserbataljon). Met het oog op de binnen de Landmacht beschikbare capaciteit zullen beide rotaties in 2022 bestaan uit een gemotoriseerde compagnie van de 13^e Lichte Brigade. Hiermee wordt voldaan aan de uitvraag voor een gemechaniseerde eenheid van compagniesgrootte binnen de *Multinationale Battlegroup (MNBG)*, zoals deze is vastgesteld door *Framework Nation* Duitsland. Nederland voldoet middels deze inzet tevens aan de gevraagde bijdrage in het kader van het *National Defence Plan* Litouwen.

Gedurende de eerste rotatie van 2022 zal een Nederlandse Chemische Biologische Radiologische Nucleaire (CBRN) eenheid van pelotonsgrootte gedurende zes weken in Litouwen aanwezig zijn voor deelname aan de *Iron Wolf* oefening. Tijdens deze certificeringsoefening, die door iedere rotatie wordt uitgevoerd, wordt de integratie van de MNBG in de Litouwse landmachtbrigade getoetst. Deelname van de CBRN-eenheid aan *Iron Wolf* biedt een goede gelegenheid om, samen met de uitgezonden Nederlandse eenheden, in internationaal verband ervaring op te doen. De deelname van de CBRN-eenheid valt binnen de hieronder nader toegelichte flexibele aanvullende inzet.

Verhoging mandaat

Het kabinet heeft tevens besloten om het mandaat voor eFP te verhogen van 270 naar 350 personen. Dit ten behoeve van het inbrengen van benodigde ondersteunende en specialistische capaciteit en het creëren van een schil van flexibele aanvullende inzet waar tijdens toekomstige rotaties gebruik van kan worden gemaakt.

Aanvullende ondersteunende capaciteit

Nederlandse rotaties oefenen steeds complexere taken uit in Litouwen. Als gevolg hiervan is de behoefte aan ondersteunende specialistische capaciteit de afgelopen jaren toegenomen. Concreet betreft dit onder meer extra beheerders en ondersteuning op het gebied van materieel, munitie, voertuigonderhoud en

stafcapaciteit. Bij het uitzenden van dit personeel knelt in toenemende mate het huidige mandaat van 270 militairen. Een verhoging van het mandaat met 30 militairen is noodzakelijk om adequate taakuitvoering van de Nederlandse eFP-eenheden ook tijdens de komende rotaties te blijven garanderen.

Flexibele Aanvullende Inzet

Met het oog op de invulling en vormgeving van toekomstige eFP-rotaties, heeft het kabinet besloten een flexibele aanvullende inzet van 50 militairen toe te voegen aan het mandaat voor eFP. Deze inzet kan desgewenst per rotatie (deels) worden benut. Defensie houdt hierdoor de flexibiliteit om additionele of experimentele capaciteit in te brengen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan aanvullende defensieve (cyber) capaciteiten, extra *Intelligence Surveillance Reconnaissance* (ISR), een robotiseringseenheid of -zoals gedurende de eerste rotatie van 2022 is voorzien- een CBRN-eenheid. Tevens kan door het aanhouden van extra capaciteit in voorkomend geval worden voldaan aan specifieke verzoeken die vanuit *Framework Nation* Duitsland, of door andere bondgenoten binnen de *MNBG* worden gedaan aan Nederland. Inzet in het kader van de flexibele aanvullende inzet betreft specifiek capaciteit ter aanvulling op de uitvoer van de hoofdtaken van de rotatie. Over de invulling van de flexibele aanvullende inzet met belanghebbende operationele, juridische en/of (geo)-politieke gevolgen en de invulling van de Nederlandse bijdrage na 2022 zal uw Kamer in het kader van het jaarlijkse ijkmoment en indien nodig tussentijds worden geïnformeerd.

Kosten

Als gevolg van de verhoging van het mandaat stijgen de geraamde kosten van de vooruitgeschoven NAVO-aanwezigheid in Litouwen vanaf 2022 van €30 miljoen naar €36 miljoen per jaar. De eFP-inzet wordt gefinancierd uit het Budget Internationale Veiligheid (BIV).

DE MINISTER VAN DEFENSIE

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Henk Kamp

Ben Knapen